

De stikstofuitstoot van een groot landbouwbedrijf is niet groter dan die van Ineos

21 JUNI 2022

Na een factcheck op een uitspraak van Vlaams omgevingsminister Zuhal Demir (N-VA) in de uitzending van Terzake wordt zij teruggefloten door de VRT-redactie. De nieuwe Ineosfabriek die van Demir recent een vergunning kreeg, stoot niet “veel minder stikstof uit dan een groot landbouwbedrijf”, zoals de minister beweerde.

Na de bewogen ABS-vergadering in Merksplas waar de landbouwers uit het Turnhouts Vennengebied heel emotioneel reageerden op het nieuwe stikstofplan van de Vlaamse regering, werd bevoegd minister Demir uitgenodigd in de studio van Terzake. “De stikstofuitstoot van Ineos is veel, veel minder dan bijvoorbeeld die van een gascentrale of een groter landbouwbedrijf”, zo reageerde ze letterlijk toen haar de kritiek van een jonge landbouwster tijdens de ABS-bijeenkomst werd voorgelegd door Terzake-presentator Annelies Beck.

Landbouw versus industrie

Begin juni kreeg het Britse chemiebedrijf Ineos een vergunning om in de Antwerpse haven een nieuwe methaankraker te bouwen. Dat is een fabriek die ethyleen voor de productie van plastics maakt. De beslissing zette kwaad bloed bij de landbouwers omdat zij van mening zijn dat er met twee maten en gewichten wordt gewerkt door de minister waarbij industrie in het stikstofdossier wordt bevoordeeld tegenover landbouw.

Volgens de minister is daar geen sprake van. “Ik volg ook wel de regels. Ik kan niet zomaar zeggen dat ik de regels aan de kant zet en dat ik andere regels hanteer voor de landbouw. Iedereen wordt op een gelijke manier behandeld. Ik moet vaststellen dat het Ineos-dossier gewoon aan de regels voldoet”, aldus Demir.

Wat is stikstof?

Stikstof, stikstofgas of N_2 is een geur- en kleurloos gas dat in onze atmosfeer hangt en op zichzelf niet schadelijk is voor mens of milieu. Sterker, bijna 80 procent van de lucht die we inademen, bestaat uit stikstof.

We spreken in dat geval dan ook over niet-reactief stikstof omdat het gas zich nergens anders aan bindt. Gebeurt dat wel, bijvoorbeeld met waterstof of zuurstof, dan krijgen we reactief stikstof. De meest actuele en besproken vormen van reactieve stikstofbindingen zijn ammoniak en stikstofoxiden. Vooral de landbouw en industrie stoten die bindingen uit. Reactief stikstof uit ammoniak is schadelijk voor plantengroei, terwijl de uitstoot van stikstofoxiden voor luchtwegaandoeningen bij de mens kan zorgen.

Ammoniak versus stikstofoxide

VRT polste naar de definitie van een “groot landbouwbedrijf” bij het kabinet van Demir. “We hebben daarvoor drie bedrijven als referentiepunt genomen”, vertelt Andy Pieters, woordvoerder van de minister. “Het gaat om een varkenshouderij in Hoogstraten met 7.203 varkens, een varkenshouderij in Arendonk met 12.588 varkens en tot slot een pluimveebedrijf in West-Vlaanderen met 68.000 stuks pluimvee.”

Die laatste laat met een totale jaarlijkse uitstoot van 38,5 ton ammoniak, het hoogste cijfer van de drie optekenen. Geen van de drie landbouwbedrijven heeft stikstofoxide-uitstoot, wat vooral wordt uitgestoten door verkeer en industrie. De jaarlijkse uitstoot van Ineos bedraagt 18 ton ammoniak (NH₃) en 168 ton stikstofoxide (NO_x). “De ammoniakuitstoot van Ineos is dus kleiner dan die van één grote uitstoter”, aldus de woordvoerder. “Iedereen die met dit dossier bezig is, begrijpt dus ook dat de minister het over ammoniak had. De uitspraak klopt dus volledig.”

66 ton versus 32 ton

Dat zien de landbouworganisaties evenwel anders. Al lange tijd zeggen zij dat de ongelijke behandeling tussen landbouw en industrie discriminatie inhoudt. “Stikstof is stikstof. Voor de natuur maakt het niet uit of die van landbouw of van de industrie komt”, stellen onder meer Boerenbond en ABS.

Die redenering wordt nu ook bevestigd door de wetenschap. Volgens Wouter Lefebvre, specialist luchtkwaliteit bij het Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek (VITO), had de minister dan maar ammoniakuitstoot moeten zeggen in plaats van stikstofuitstoot. “Om landbouwbedrijven onderling te vergelijken, had het niet uitgemaakt, maar door Ineos erbij te betrekken wel.”

Ook David De Pue van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) weerlegt de uitspraak van de minister. “Om de vergelijking correct te maken, moet je de uitstoot van ammoniak en stikstofoxiden omzetten naar de stikstofuitstoot. Dat gebeurt met een vaste rekenleutel: voor stikstofoxide moet de hoeveelheid maal 14 en vervolgens gedeeld worden door 46. Voor ammoniak gaat het om een vermenigvuldiging met 14 en een deling door 17.

Wanneer hij de berekening maakt voor de Ineosinstallatie, dan komt hij uit op een totale stikstofuitstoot van ongeveer 66 ton. “Voor de grootste veehouderij uit de reeks van de minister gaat het om een uitstoot van 32 ton. Ineos stoot dus wel degelijk meer reactieve stikstof uit dan de grootste veehouderij”, concludeert De Pue.

Uitstoot versus impact

Volgens Wouter Lefebvre is de stikstofuitstoot bovendien weinigzeggend in het hele stikstofdossier. “Het gaat om de impact die de stikstof heeft op kostbare natuurgebieden. Dus niet de uitstoot, maar wel de neerslag of stikstofdepositie is in dit debat relevant”, stelt de VITO-wetenschapper. “En in dat geval kan Ineos wel eens in het voordeel zijn. De hoge schouwen in de industrie zorgen er namelijk voor dat het stikstof hoog in de lucht wordt geblazen en daardoor minder geconcentreerd in de omgeving neerkomt, zoals bij landbouwbedrijven wel vaak het geval is.”

De impactscore zegt volgens de wetenschappers meer, dan de uitstoot. “Voor die impactscore is niet alleen de schaal van een activiteit belangrijk, maar ook de locatie”, meent David De Pue. Hoe korter bij natuurgebieden de activiteit gelegen is, hoe groter de impact van die activiteit zal zijn. “Dat de Ineoskraker in de haven van Antwerpen gebouwd wordt, speelt dus in haar voordeel tegenover sommige landbouwbedrijven die in eerder natuurlijke omgevingen liggen”, vult Lefebvre aan.

Ineos versus gascentrales

De bewering van Demir over de stikstofuitstoot van de gascentrales, klopt dan weer wel, zo concludeert VRT. De uitstoot van de geweigerde gascentrale in Vilvoorde bedraagt 535 ton stikstofoxide en 107 ton ammoniak. Voor die in het Limburgse Dilsen-Stokkem gaat het om 340 ton stikstofoxide en 100 ton ammoniak. Dat is beiden fors meer dan het Ineos-project.

Bron: VRT Nws / eigen berichtgeving

Beeld: VRT / Ineos

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [0473 59 41 39](tel:0473594139)
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)
[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)
[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)